

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Umut Oran
İstanbul Milletvekili

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu gereğince 1 Ocak 2005'ten itibaren yeni bir düzenlemeye gidilerek, sektörde serbest piyasa modeline geçildi. Türk halkı ise uzun yıllardır, dünyanın en pahalı benzin ve motorinini kullanmaya devam ediyor. Yetkililer bu duruma, Arap Baharı, İran, Suriye krizleri vb. nedenlerle yükselen dünya petrol fiyatlarını gerekçe gösteriyor. Vatandaş ise yıllardır biri bitip diğeri başlayan krizleri değil, cebinden çıkını biliyor. Hükümet, Türkiye'de petrol ürünlerinin aşırı pahalılığını dünya petrol fiyatlarındaki seyre bağlayıp işin içinden çıkmaya çalışıyor. Oysa Türkiye'de akaryakıtın pahalı oluşunun asıl nedenini, fahiş ölçülerde tahsil edilen insafsız vergiler oluşturuyor.

Rafineri çıkış fiyatı 1.5 TL civarında bulunan 1 litre benzinin üzerine eklenen ÖTV, KDV, EPDK payı gibi dolaylı vergilerle pompa fiyatı 4.5 TL'ye çıkıyor. Buna göre tüketici 1 lt. benzin tüketebilmek için 1.5 TL'yi üretim satış zincirindeki kuruluşlara öderken, devlete de 2 lira vergi ödemek durumunda kalıyor.

Bütçenin ana finansman kaynağını oluşturan vergi gelirinin yüzde 65'ini, çeşitli mal ve hizmetlerin tüketiminden alınan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergiler oluşturuyor. Bunun içinde de akaryakıttan alınan dolaylı vergiler, önemli bir yer tutuyor. Gelir düzeyine bakılmaksızın herkesten eşit olarak alınan dolaylı vergiler, ülkede vergi adaletini bozuyor.

Özellikle petrol ürünlerinde yüksek boyutlarda uygulanan bu dolaylı vergiler, kişi başına milli gelirde dünya 64. olan Türkiye'yi, en tepedeki Norveç'le birlikte dünyanın en pahalı benzinini tüketen ülke haline getiriyor. Fahiş akaryakıt fiyatları, bu ürünlerin yolcu ve yük taşımacılığı ve birçok sektörde temel girdi olması dolayısıyla zincirleme biçimde tüm mal ve hizmetlerin fiyatına yansıyor. Akaryakıtın, yüksek vergiler yüzünden aşırı pahalılaşması ise kaçak ve katkılı benzin satışlarını artırıyor, kayıt dışı ekonominin büyümesine de yol açıyor.

Bu kapsamda;

1. Benzin, motorin gibi petrol ürünlerinde aşırı yüksek oran ve miktarlarda uygulanan; Rafineri çıkış fiyatı ile pompa fiyatı arasında 3 katlık bir farka yol açan; Kişi başına milli gelirde dünya 64. olan Türkiye'yi en tepedeki Norveç'le birlikte "dünyanın en pahalı benzinini tüketen ülke" haline getiren; "Dolaylı vergi" niteliği dolayısıyla gelir düzeyine bakılmaksızın herkese aynı biçimde uygulanması nedeniyle ülkede vergi adaletini bozan; Birçok sektörde temel girdi olan akaryakıtı aşırı pahalılaştırarak ekonomi genelinde zincirleme bir etkiyle maliyetleri yükselten; Tüketicileri "katkılı benzin", "10 numara yağ" gibi toplum sağlığını tehdit eden yasa dışı ürünlerin kullanımına iten, sektörde kayıt dışılığı büyüten, ÖTV, KDV gibi nispi ve maktu vergilerin oran ve miktarlarını gözden geçirecek misiniz?
2. Türk vatandaşlarının, dünyanın en pahalı benzinini tüketen halk olması sizi rahatsız ediyor mu, bunu önlemek için hangi girişimlerde bulunacaksınız?
3. Akaryakıtta vergilerin aşağı çekilmesi durumunda, bunun yol açacağı tüketim artışı ve kayıt dışılıktaki azalma sonucu bu alandaki vergi tahsilatında nasıl bir değişim olacağına ilişkin bir hesaplamanız var mı?
4. Kısa ya da orta vadede, akaryakıt vergilerini düşürme hedefiniz var mı?
5. Bütçe finansmanında gelir, kar ve servet üzerinden alınan doğrudan vergilerin payını yükseltip, adaleti bozan, sosyo ekonomik açıdan birçok olumsuzluğa yol açan dolaylı vergilerin payını ne zaman düşüreceksiniz?